

	<h2>Da li postoje propisi koji nas štite?</h2> <p>Sredstva za čišćenje regulisana su u propisima o hemikalijama, uključujući posebne odredbe koje se odnose na detergente, kao i propisima o opštoj bezbednosti proizvoda, ali i propisima o biocidnim proizvodima (kada govorimo o sredstvima za čišćenje i dezinfekciju). Međutim, veoma opasne supstance se ipak mogu naći u sredstvima za čišćenje itd.</p>	<h2>Opšti saveti!</h2> <ul style="list-style-type: none"> Čitajte etikete na sredstvima za čišćenje Izbegavajte sredstva sa mirisima Izbegavajte sredstva za dezinfekciju tj. antibakterijska sredstva. Sredstva za dezinfekciju su potrebna samo u bolnicama i u domovima pacijenata sa oslabljenim imunim sistemom. Redovno održavanje čistoće dovoljno je da eliminiše opasne bakterije. Sredstva za dezinfekciju mogu da sadrže karcinogene i toksične supstance, kao što je formaldehid, ili hlor koji može da ošteći respiratorne organe. Proizvodi koji sadrže antibakterijske i antimikrobične agense, takođe ubijaju i korisne bakterije i doprinose razvoju rezistentnih bakterija. Sa višenamenskim sredstvom za čišćenje ili sredstvom za ručno pranje posuđa, abrazivnim sredstvom i sredstvima na bazi limunske kiseline, možete očistiti celo domaćinstvo Detergenti ne mogu biti 100% ekološki. Zato ih koristite samo kada je neophodno i vodite računa o dozama, naročito kada su u pitanju koncentrovani detergenti. Pazite na bezbednost; smanjite izloženost, čuvajte proizvode za čišćenje van domaćaja dece, ne presipajte u druge boce. Izbegnite iritaciju i alergije; pokušajte da izbegnete konzervante i mirise, naročito izotiazolinon (CMIT, MIT, BIT, OIT), amil cinamal, heksil cinamaldehid, linalool, benzil alkohol, kumarin, benzil benzoat, geraniol, eugenol, liljal, metil heptin karbonat, citronelol, limonen, citral i sl. Izbegavajte proizvode sa ovim pictogramima: 	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Opasne hemikalije koje se mogu naći u sredstvima za čišćenje</th> <th>Mogući štetni efekti na zdravlje i životnu sredinu</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="10" style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">dezinficijensi - konzervansi rastravaraci mirisi surfaktanti</td> <td>Formaldehid</td> <td>Karcinogeno; Korozivno za kožu</td> </tr> <tr> <td>Triklosan</td> <td>Veoma toksično po živi svet u vodi; Iritativno za kožu i oči</td> </tr> <tr> <td>1,2-dihlorbenzen</td> <td>Veoma toksično po živi svet u vodi; Iritativno za kožu i oči</td> </tr> <tr> <td>2-metoksietanol</td> <td>Štetni efekti na plodnost ili na plod</td> </tr> <tr> <td>2 – etoksietanol</td> <td>Štetni efekti na plodnost ili na plod</td> </tr> <tr> <td>2-etoksietil acetat</td> <td>Štetni efekti na plodnost ili na plod</td> </tr> <tr> <td>Ftalati (DEHP, BBP, DBP, DIBP...)</td> <td>Štetni efekti na plodnost ili na plod</td> </tr> <tr> <td>Mošusni ksilen</td> <td>Karcinogeno; Veoma toksično po živi svet u vodi, PBT</td> </tr> <tr> <td>Oktametilciklotetrasilosan</td> <td>Endokrini disruptor; Štetni efekti na plodnost</td> </tr> <tr> <td>Oktilfenol (etoksilat)</td> <td>Endokrini disruptori</td> </tr> <tr> <td>Nonilfenol (etoksilat)</td> <td>Endokrini disruptori</td> </tr> </tbody> </table>	Opasne hemikalije koje se mogu naći u sredstvima za čišćenje		Mogući štetni efekti na zdravlje i životnu sredinu	dezinficijensi - konzervansi rastravaraci mirisi surfaktanti	Formaldehid	Karcinogeno; Korozivno za kožu	Triklosan	Veoma toksično po živi svet u vodi; Iritativno za kožu i oči	1,2-dihlorbenzen	Veoma toksično po živi svet u vodi; Iritativno za kožu i oči	2-metoksietanol	Štetni efekti na plodnost ili na plod	2 – etoksietanol	Štetni efekti na plodnost ili na plod	2-etoksietil acetat	Štetni efekti na plodnost ili na plod	Ftalati (DEHP, BBP, DBP, DIBP...)	Štetni efekti na plodnost ili na plod	Mošusni ksilen	Karcinogeno; Veoma toksično po živi svet u vodi, PBT	Oktametilciklotetrasilosan	Endokrini disruptor; Štetni efekti na plodnost	Oktilfenol (etoksilat)	Endokrini disruptori	Nonilfenol (etoksilat)	Endokrini disruptori	<p>Za zdraviju sredinu u Vašem domu upotrebljavajte manje opasne hemikalije</p> <p>Zaštite decu i životnu sredinu!</p> <p>Ovu brošuru je adaptirao ALHem-Alternativa za bezbednije hemikalije prema modelu brošure "Household Cleaning and Care Products" uz saglasnost međunarodne organizacije WECF-Women in Europe for a Common Future u okviru projekta "Jačanje kapaciteta i strateškog partnerstva za bezbedno upravljanje hemikalijama u RS".</p> <p>Women in Europe for a Common Future WECF</p> <p>ALHem Alternativa za bezbednije hemikalije</p> <p>WECF Women in Europe for a Common Future</p> <p>SAICM SAICM</p> <p>MINISTARSTVO POLJOPRIVREDJE I ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE</p> <p>www.eko.minpolj.gov.rs www.rs.undp.org www.alhem.rs www.wecf.eu</p> <p>Za više informacija:</p>
Opasne hemikalije koje se mogu naći u sredstvima za čišćenje		Mogući štetni efekti na zdravlje i životnu sredinu																												
dezinficijensi - konzervansi rastravaraci mirisi surfaktanti	Formaldehid	Karcinogeno; Korozivno za kožu																												
	Triklosan	Veoma toksično po živi svet u vodi; Iritativno za kožu i oči																												
	1,2-dihlorbenzen	Veoma toksično po živi svet u vodi; Iritativno za kožu i oči																												
	2-metoksietanol	Štetni efekti na plodnost ili na plod																												
	2 – etoksietanol	Štetni efekti na plodnost ili na plod																												
	2-etoksietil acetat	Štetni efekti na plodnost ili na plod																												
	Ftalati (DEHP, BBP, DBP, DIBP...)	Štetni efekti na plodnost ili na plod																												
	Mošusni ksilen	Karcinogeno; Veoma toksično po živi svet u vodi, PBT																												
	Oktametilciklotetrasilosan	Endokrini disruptor; Štetni efekti na plodnost																												
	Oktilfenol (etoksilat)	Endokrini disruptori																												
Nonilfenol (etoksilat)	Endokrini disruptori																													

Višenamenska sredstva za čišćenje

Postoji širok spektar višenamenskih sredstava za čišćenje. Ona mogu da sadrže supstance koje dovode do jake iritacije kože ili oka, poput amonijaka ili hlora (koji je poznat i kao izbeljivač), kao i karcinogene supstance poput formaldehida. Ova sredstva vrlo često sadrže konzervanse, boje i mirise, supstance koje ometaju rad hormona, kao i hemikalije koje mogu da izazovu senzibilizaciju kože i respiratorne smetnje.

Saveti!

- Izbegavajte korišćenje specifičnih proizvoda za čišćenje roštinja, srebra ili pećnica, jer mogu da sadrže odredene količine štetnih hemikalija
- Imajte na umu da sredstva na bazi hlora, pomešana sa amonijakom ili sirčetom, mogu osloboditi toksičan gas
- Obezbedite provetranje prostorija kada obavljate čišćenje
- Mikrofiber krpe mogu ukloniti prljavštinu, masnoću i prašinu bez upotrebe sredstava za čišćenje

Savet!

- Izbegavajte omešivače, sredstva za uklanjanje mrlja, sredstva za dezinfekciju veša i sredstva za predpranje

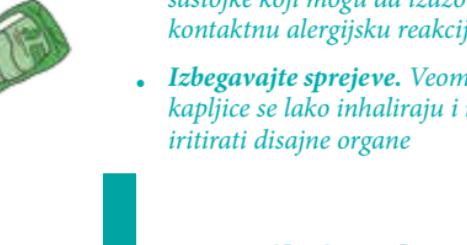

Veš

Detergenti za veš mogu da sadrže izbeljivače, optička belila, mirise i surfaktante. Ostaci detergenata na odeći i posteljini mogu biti uzrok iritacije kože, a dugotrajni mirisi mogu izazvati respiratorne smetnje.

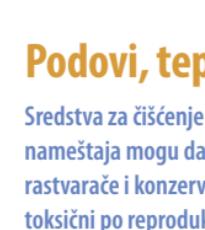
Posuđe

Da li posuđe prati ručno ili koristiti mašinu za pranje sudova? Korišćenje mašine za pranje sudova obično daje bolje rezultate sa znatno manjom potrošnjom vode i vremena. Međutim, koncentrovani detergenti za mašinsko pranje sudova često sadrže fosfate, opasne po životnu sredinu, kao i iritativne supstance.

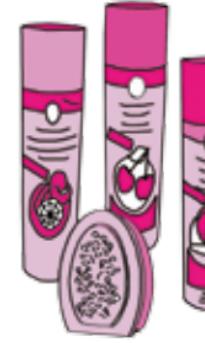
Saveti!

- Ručno pranje posuđa: Izbegavajte preveliku potrošnju tekuće vode pri pranju posuđa. Prvo potopite sud i uklonite ostatke hrane, a nakon pranja isperite tekućom vodom
- Mašinsko pranje posuđa: Obične tablete za mašinsko pranje posuda, so i dodatno ispiranje su manje opasni nego kombinovani 3 u 1 proizvodi

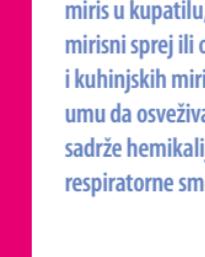
Podovi, tepisi, nameštaj

Sredstva za čišćenje podova, tepiha i nameštaja mogu da sadrže veoma opasne rastvarače i konzervante, ftalate koji su toksični po reprodukciju, kao i mirise koji mogu izazvati alergije.

Saveti!

- Toaletni mirisni gelovi i slični proizvodi su nepotrebni i sadrže sastojke koji mogu da izazovu kontaktnu alergijsku reakciju
- Izbegavajte sprejeve. Veoma sitne kapljice se lako inhaliraju i mogu irritirati disajne organe

Kupatilo i toalet

Mnoga sredstva za čišćenje sanitarija su iritativna ili korozivna, a pod određenim uslovima mogu i da oslobode toksične gasove. Ona često dovode do iritacije kože ili respiratornih organa, a u kontaktu sa očima mogu dovesti i do teških oštećenja oka.

Zaštitite decu i životnu sredinu - Izbegavajte opasne hemikalije

U čemu je problem?

Prilikom čišćenja svog doma možete povećati nivo hemikalija u zatvorenom prostoru mnogo više od dozvoljenog nivoa u spoljašnjem vazduhu. Naučna javnost postaje zabrinuta, jer dugoročno izlaganje "koktelu" hemikalija koje se nalaze u zatvorenim prostorijama i prašini, čak i u veoma niskim dozama, može dovesti naše zdravlje u opasnost.

Ispitivanje uticaja hemikalija na zdravje ljudi se vrši za pojedinačne hemikalije. Međutim, u realnosti, svi smo svakodnevno izloženi uticaju većeg broja različitih hemikalija. Ipak, rizik možemo smanjiti upotrebom bezbednijih proizvoda.

U većini slučajeva, naše domove možemo očistiti i upotrebom manje opasnih sastojaka, kao što su soda bikarbona, sirće, kuhinjska so, sok od limuna i sl. Takođe, sve veći broj proizvođača razvija nove bezbednije proizvode i plasira na tržište manje opasne proizvode za čišćenje.

Zašto su deca posebno ugrožena?

Deca su najviše podložna štetnim efektima proizvoda za čišćenje i drugih hemikalija u domaćinstvu. Zašto? Deca su manja od odraslih; ista količina hemikalije biće jača "doza" za dete, nego za odrasle jer deca imaju manju težinu. Pored toga, njihovi organi su nedovoljno razvijeni i ne mogu da se brane kao što mogu organi odraslih. Njihov imuni sistem takođe nije u potpunosti razvijen. Dodatno, njihova koža je nežnija i osjetljivija od naše. Konačno, deca istražuju svet oko sebe dodirujući predmete i površine svojim rukama i ustima. Ona puze i igraju se na podu i zbog svoje visine su uvek bliža podu nego odrasli, a podovi su najveći sabirnik ostataka hemikalija.